

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 2 nov. 1952

Ik leg hierbij te Uwer beoordeling en beslissing over een conceptnota, welke dezerzijds tot de Indonesische Regering zou kunnen worden gericht naar aanleiding van de materie bedoeld in mijn 268.

'Bij de vorige nota zag het HC zich genoodzaakt bezwaar te maken tegen een artikel verschenen in het officiële maandblad *Mimbar Penerangan*.

Thans heeft het HC kennis genomen van een ander artikel opgenomen in *Warta Immigrasi*, waarin wederom beschuldigingen worden geformuleerd tegen het Nederlandse bedrijfsleven in Indonesië door een ambtenaar van de Immigratiedienst. Zonder enig bewijsmateriaal aan te voeren stelt genoemde ambtenaar in dit officiële tijdschrift, dat de in Indonesië werkzame handelshuizen de overgebleven 'Westerling-benden' geregeld financieren en opzettelijk voormalige Nederlandse militairen in dienst nemen, die volgens de schrijver echter niet door hen te werk zouden worden gesteld in hun bedrijven, doch afgevoerd naar de gewapende troepen, die in de bergen van de Daerah Preanger acties op touw zetten.

De schrijver schroomt verder niet, onder de motieven, die aan deze handelswijze ten grondslag zou liggen, aan te voeren het streven van wat genoemd wordt de 'grote vijf' om hun monopoliepositie te handhaven met de bedoeling land en volk van Indonesië aan ellende en vernietiging te gronde te doen gaan.

Het behoeft geen betoog, dat het Nederlandse bedrijfsleven de tegen haar in genoemd artikel neergelegde aantijgingen afwijst.

De kwestie heeft nog een ander bedenkelijk aspect in zoverre het artikel blijkbaar niet alleen de indruk tracht te vestigen, dat het Nederlandse bedrijfsleven tegen de veiligheid van de Indonesische staat gerichte acties zou steunen en bevorderen, maar kennelijk mede erop is gericht, langs de weg van dergelijke verdachtmakingen stemming te maken tegen de toelating en een verder verblijf in Indonesië van Nederlanders, uitsluitend op grond van de overweging, dat deze vroeger tot het KNIL of de KL hebben gehoord.

Op deze kant van de zaak zou door het HC in dit stadium niet zo zeer de nadruk worden gelegd ware het niet, dat niet alleen geruchten in deze richting wijzen, maar ook reeds verschillende gevallen ter kennis van het HC zijn gebracht, waarbij zonder enige opgave van redenen de verlenging van een vestigingsvergunning is geweigerd en de betrokkene is aangezegd Indonesië zo spoedig mogelijk te verlaten. Al deze gevallen betroffen Nederlanders, die tot de KL of het KNIL hebben behoord.

Op deze kant van de zaak zou door het HC in dit stadium niet zo zeer de nadruk worden gelegd ware het niet, dat niet alleen geruchten in deze richting wijzen, maar ook reeds verschillende gevallen ter kennis van het HC zijn gebracht, waarbij zonder enige opgave van redenen de verlenging van een vestigingsvergunning is geweigerd en de betrokkene is aangezegd Indonesië zo spoedig mogelijk te verlaten. Al deze gevallen betroffen Nederlanders, die tot de KL of het KNIL hebben gehoord, maar wie verder geen enkele laakbaar feit te laste kan worden gelegd, met name geen subversieve activiteiten tegen de Indonesische staat.

Mede ter inlichting van de Nederlandse Regering heeft het HC de eer het Ministerie van Buitenlandse Zaken te verzoeken het HC wel te willen laten weten in hoeverre de aantijgingen door bedoelde actief dienende ambtenaar neergelegd in de geciteerde officiële Indonesische publicatie, moet worden beschouwd als weer te geven de opvatting van de Indonesische regering en of zij

wanneer zulks - en het HC twijfelt er niet aan - niet het geval is, haar afwijkende visie zou willen kenbaar stellen. Het HC zou eveneens nog gaarne vernemen, of inderdaad een streven bestaat, zoals uit het artikel van de heer Muharjo valt af te leiden, aan Nederlanders het verblijf of de toegang tot Indonesië te ontzeggen, op grond van de overweging, dat zij voor de soevereiniteitsoverdracht hebben gehoord tot het KNIL of de KL.'